

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1932 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse på Kristianstads stad av den Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätten till högre allmänna läroverkets i Kristianstad byggnader.

(2:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 5 februari 1932 dagtecknad proposition, nr 80, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den rätt, som må tillkomma Kungl. Maj:t och kronan till högre allmänna läroverkets i Kristianstad byggnader, må överlätas på Kristianstads stad.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till omförmälda statsrådsprotokoll.

I skrivelse den 2 juni 1927, nr 262, anmälde riksdagen, bland annat, att riksdagen beslutit, att det högre allmänna läroverket i en var av vissa angivna städer, däribland Kristianstad, skulle ombildas till högre samläroverk, under villkor att vederbörande kommun åtog sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler ävensom bostad och hyresersättning åt rektor.

Enligt cirkulär den 18 juni 1927 anbefalldes Kungl. Maj:t vederbörande länsstyrelser att från stadsfullmäktige i en var av ifrågavarande städer inhämta och till Kungl. Maj:t överlämna yttranden, huruvida vederbörande kommun åtog sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för ombildning av de högre allmänna läroverken i samma städer till högre samläroverk. Tillika fastställde Kungl. Maj:t — under förutsättning att vederbörande kommuner i de fall, som i riksdagens omförmälda skrivelse angivits, åtog sig där omnämnda förpliktelser — plan för organisationen av de allmänna läroverken. Enligt denna plan skulle högre allmänna läroverket i Kristianstad ombildas till högre samläroverk.

I cirkulär den 22 december 1927 meddelade Kungl. Maj:t — under nyss

angivna förutsättning — bestämmelser angående genomförande av den nya organisationen av de allmänna läroverken.

Med skrivelse den 25 februari 1928 överlämnade länsstyrelsen i Kristianstad utdrag av protokoll vid stadsfullmäktiges i nämnda stad sammanträde den 1 februari 1928 med tillhörande handlingar, av vilka framgick, att »fullmäktige väl icke avvisa anspråken å stadens medverkan vid byggnadsfrågor rörande läroverket därstädes men att de å andra sidan vilja förbehålla sig rätt till fri prövning i de särskilda fallen».

Detta stadsfullmäktiges uttalande torde förklaras därav, att äganderätten till läroverksbyggnaderna icke oförtydligt tillkom staden och att frågan härom ävensom angående äganderätten till marken, varå byggnaderna vore belägna, tarvade utredning.

I ett den 15 mars 1928 avgivet utlåtande hemställde skolöverstyrelsen att Kungl. Maj:t täcktes *dels* förklara, att Kristianstads stad icke uppfyllt de villkor, som av riksdagen förutsatts för ombildning av högre allmänna läroverket därstädes till högre samläroverk, *dels* anbefalla vederbörande länsstyrelse att inhämta förnyat yttrande från staden, huruvida den åtog sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för ombildning av högre allmänna läroverket därstädes till högre samläroverk.

Den 4 april 1928 anbefalldes länsstyrelsen i Kristianstad att med anledning av vad skolöverstyrelsen sålunda anfört från stadsfullmäktige inhämta och snarast möjligt till Kungl. Maj:t inkomma med bestämt yttrande, huruvida fullmäktige dåmera vore villiga ikläda sig de i cirkuläret den 18 juni 1927 omförmälda, av riksdagen uppställda villkoren.

Den 2 maj 1928 beslöt stadsfullmäktige i Kristianstad att *dels* förklara sig villiga att ikläda staden de i cirkuläret den 18 juni 1927 omförmälda, av riksdagen uppställda villkoren för ombildning av högre allmänna läroverket därstädes till högre samläroverk, *dels ock* bemyndiga drätselkammaren att träda i förhandlingar med Kungl. Maj:t i ändamål att åt staden förvärva äganderätten till samtliga de å läroverkstomten nu uppförda byggnaderna.

I skrivelse den 20 februari 1930 har nu drätselkammaren hemställt, att Kungl. Maj:t måtte efter riksdagens hörande förklara, att högre allmänna läroverkets i Kristianstad byggnader ävensom den mark, varå byggnaderna äro belägna, tillhöra staden Kristianstad.

Över drätselkammarens framställning har skolöverstyrelsen, efter hörande av lokalstyrelsen vid högre allmänna läroverket i Kristianstad, den 14 juli 1930 avgivit utlåtande.

Lokalstyrelsen har tillstyrkt bifall till drätselkammarens framställning.

Skolöverstyrelsen har anfört, bland annat:

Överstyrelsen håller före, att oavsett huruvida äganderätten till berörda tomt och byggnader tillkommer staden eller staten, det vore lämpligast, att samma rätt helt överlättes till staden, i likhet med vad tidigare efter beslut

av Kungl. Maj:t och riksdagen skett, senast efter beslut av 1930 års riksdag i fråga om läroverksbyggnaden vid högre allmänna läroverket i Östersund. Härigenom skulle överensstämmelse vinnas med förhållandena å de flesta andra orter, där allmänna läroverk finnas, då för närvarande i de ojämförligt flesta fall läroverkshusen i dessa orter ägas av vederbörande kommuner.

Några särskilda villkor synas icke behöva förbindas med överlåtelsen, då stadsfullmäktige genom ovannämnda beslut hava åtagit sig underhåll av byggnaden och anledning att uppställa ytterligare villkor saknas.

Vidare har, på grund av remiss, kammarkollegiet i ärendet låtit höra magistraten i Kristianstad ävensom inhämtat respektive den 7 november 1930 och den 4 februari 1931 dagtecknade utlåtanden av länsstyrelsen i Kristianstad och domkapitlet i Lund, varjämte kollegiet införskaffat utredning rörande äganderätten till den mark, varå de av läroverket nu disponerade byggnaderna äro belägna. Kollegiet har den 23 februari 1931 för egen del yttrat sig i ärendet.

Slutligen hava infordrade yttranden i ärendet avgivits den 28 mars 1931 av justitiekanslersämbetet och den 2 december 1931 av arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

Efter en redogörelse för den sålunda förebragta utredningen har departementschefen för egen del anfört följande:

Av vad sålunda blivit anfört torde framgå, att äganderätten till den mark, varå högre allmänna läroverkets i Kristianstad byggnader äro belägna, tillkommer staden. Läroverkets byggnader åter hava uppförts med anlåtande av medel, som erhållits, bland annat, genom statsanslag; dock har staden till huvudsaklig del bestritt deras uppförande och underhåll. Staden har numera förbundit sig att fullgöra de av riksdagen uppställda villkoren för läroverkets utbildning till högre samläroverk, nämligen att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler ävensom bostad eller hyresersättning åt rektor. Vid dessa förhållanden har jag för min del intet att erinra mot ett bifall så till vida till den gjorda framställningen rörande äganderätten till läroverksbyggnaderna, att framställning avlåtes till riksdagen angående avstående till staden av den rätt till dessa byggnader, som må tillkomma Kungl. Maj:t och kronan. Jag erinrar, att liknande överlåtelser tidigare upprepade gånger blivit av Kungl. Maj:t efter inhämtande av riksdagens medgivande beviljade — så t. ex. beträffande läroverkshusen i Kalmar (1910), Linköping (1913), Hudiksvall (1915), Lund (1923), Härnösand (1929) och Östersund (1930).

Drätselkammarens framställning i vad den angår äganderätten till den mark, varå läroverksbyggnaderna äro uppförda, torde av skäl, som ovan berörts, icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, och torde beslut härom böra meddelas, sedan riksdagen lämnat sitt svar å den proposition, som jag tillstyrker angående själva byggnaderna.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Emellertid torde, i likhet med vad vid liknande medgivanden tidigare ägt rum, uttryck-

ligen böra angivas, att den ifrågasatta överlåtelsen skall ske utan ersättning till kronan.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen måtte medgiva, att den rätt, som må tillkomma Kungl. Maj:t och kronan till högre allmänna läroverkets i Kristianstad byggnader, må utan ersättning till kronan överlåtas på Kristianstads stad.

Stockholm den 5 april 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 39.
